

KÖZGAZDASÁGI SZEMLE, LXI. ÉVF., 2014. ÁPRILIS (404–413. o.)

BARANYAY LÁSZLÓ–HALÁSZ ZSOLT

Az Európai Beruházási Bank az Európai Unió intézményrendszerében

Az Európai Beruházási Bankot meglehetősen mostohán kezelik még az Európai Unió jól ismerők is, pedig ez a pénzügyi intézmény a világ legjelentősebb multilaterális hitelintézete. A bank a tagállamok tulajdonában álló intézmény, de hitelezési tevékenysége nem korlátozódik az EU területére: a világ több mint másfél száz országában finanszíroz különféle projekteket mind a közületi, mind a magánszférában. Működésének Magyarország is haszonélvezője: a bank számos magyarországi infrastruktúrális és egyéb beruházást finanszírozott is, de az e téren kínálkozó lehetőségek még koránt sincsenek kihasználva.

Journal of Economic Literature (JEL) kód: F36, G24.

Az Európai Beruházási Bank feladata

Noha az Európai Beruházási Bankot (EIB) hagyományos értelemben – például a Bizottságtól, a Tanácstól és a Parlamenttől eltérően – nem tekintik uniós intézménynek, szerepének és tevékenységének vizsgálata során nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy egyidős az európai integrációval, és az integráció elmélyítésének fontos gazdasági szereplője. Az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó római szerződés 3. cikke rendelkezett – a Közösség gazdasági növekedésének elősegítése céljából – az Európai Beruházási Bank létrehozásáról.

Az Európai Unióban számos pénzügyi eszköz működött és működik, amelyek egyik legfőbb célja a tagállamok közötti fejlettségbeli különbségek csökkentése. Ezek egyrészt költségvetési források, köztük a strukturális alapok (Európai Szociális Alap; Európai Regionális Fejlesztési Alap), a Kohéziós Alap, illetve az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, amelyek vissza nem térítendő támogatásokkal segítik a tagállamok gazdaságának fejlesztését, másrészt pedig kiegészítő jelleggel rendelkezésre állnak az Európai Beruházási Bank visszatérítendő finanszírozási forrásai is.

Feladatának ellátása során tehát a bank, a strukturális alapokból és egyéb uniós pénzügyi eszközökből kapott támogatásokhoz kapcsolódva, megkönnyíti a fejlesztési, beruházási programok finanszírozását. E kiegészítő jelleg azonban nem elha-

Baranyay László az Európai Beruházási Bank alelnöke.

Halász Zsolt az Európai Beruházási Bank alelnöki tanácsadója.

nyagolható mértékű. Az EU éves költségvetése 2014-ben 133 milliárd euró összegű közvetlen támogatást nyújt, amelyet az Európai Beruházási Bank évente 60–75 milliárd visszatérítendő forrással egészít ki.

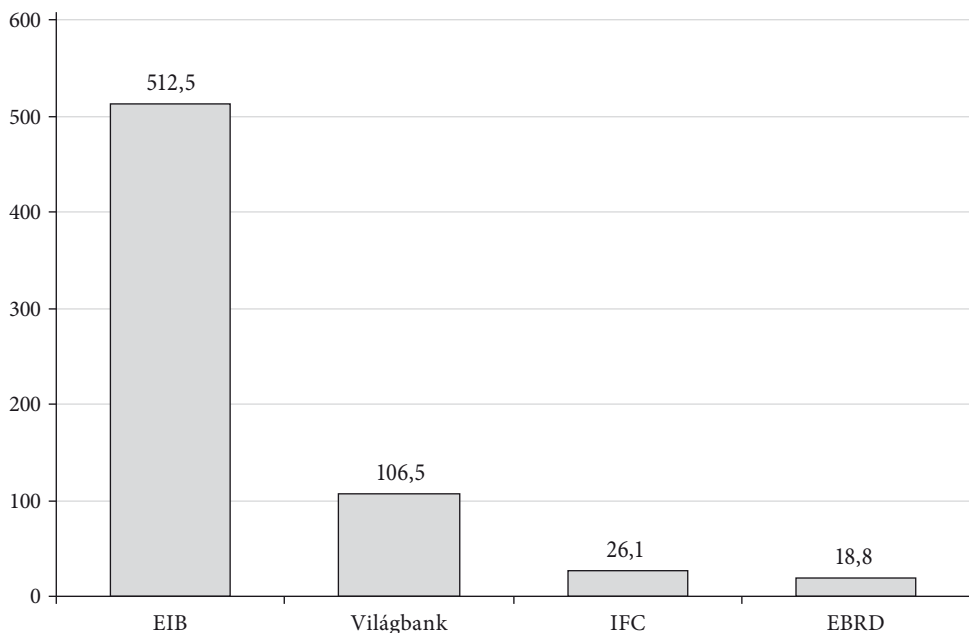
A bank 2013. évi hitelezési volumene minden korábbi szintet meghaladott; az előző évit is 37 százalékkal múlta felül. Az Európai Beruházási Bank céljait legjobban tevékenységének adataival mutathatjuk be. 2013-ban

- a kis- és középvállalkozások finanszírozása (21,9 milliárd euró kihelyezés), tekintettel arra, hogy e vállalkozások foglalkoztatják az EU munkavállalóinak négyötödét;
- mivel az Európai Unió és a tagállamok egyik legfontosabb célja a foglalkoztatás bővítése, különösen a nagy munkanélküliségi rátával küzdő fiatalok körében, a bank e problémakör kezelését célzó projekteket 9,1 milliárd euróval finanszírozta, ami mintegy 50 ezer munkahely létrehozásához vagy megőrzéséhez járult hozzá,
- az Európai Beruházási Bank 19 milliárd euró összegben finanszírozta az energiahatékonyság javítását és a környezeti terhelés csökkentését célzó projekteket, 17,2 milliárd euróval pedig az innovatív technológiák fejlesztését segítette;
- a közlekedési, energiaellátási és távközlési projektekre 15,9 milliárd eurót fordított a bank.

Napjainkra az Európai Beruházási Bank világviszonylatban is kiemelkedő finanszírozási szereplő. Méretét tekintve nagyobb a többi közismert multilaterális pénzügyi intézménynél, így a Világbanknál, az IFC-nél vagy az EBRD-nél is (1. ábra).

1. ábra

A vezető nemzetközi pénzügyi intézmények hitelportfóliójának nagysága, 2012 (milliárd euró)

Forrás: Európai Beruházási Bank.

Az Európai Beruházási Bank működésének jogi alapja a bank alapokmánya, amelyet az integráció alapszerződéseivel csatolt jegyzőkönyv tartalmaz. (Az alapokmány esetleges módosítása az Európai Unió Tanácsának a hatásköre.)

Az Európai Beruházási Bank feladata, hogy a tőkepiac igénybevételével és saját forrásainak felhasználásával az Európai Unió érdekében hozzájáruljon a belső piac kiegyensúlyozott és egyenletes fejlődéséhez. Ezért a bank, amely nyereségszerzési cél nélkül (*not for profit*) működik, olyan kölcsönöket és garanciákat nyújt, amelyek elősegítik a következő projektek finanszírozását a gazdaság valamennyi ágazatában:

a) a kevésbé fejlett régiók fejlesztése;

b) a vállalkozások modernizálása, átalakítása vagy a belső piac létrehozása, illetve működése folytán szükségessé váló új tevékenységek kialakítása, ha ezek a projektek olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni;

c) a több tagállam közös érdekét szolgáló projektek, amelyek olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni (EUMSZ 309. cikk).

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) értelmében a bank tagjai (tulajdonosai) a tagállamok. Tulajdoni arányuk azonban különböző. A legnagyobb tagállamok (Németország, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Királyság) egyenként 16 százalékos részesedéssel rendelkeznek, a többiek értelemszerűen kevesebbel (Magyarország mindössze 0,7 százalékkal). A tagállamok részesedése nem átruházható, zálogjoggal nem terhelhető.

A tőkeszerkezet sajátossága, hogy a jegyzett tőkéből a tagállamok az alapokmányban meghatározott tőkerészesedésnek csak átlagosan 5 százalékát fizetik be. Az igazgatótanács azonban előírhatja a jegyzett tőke fennmaradó részének befizetését, ha ez a bank kötelezettségeinek teljesítéséhez szükségessé válik.

Az Európai Beruházási Bank szervezete

A Bank vezető testületei a kormányzótanács, az igazgatótanács és az igazgatási bizottság. A kormányzótanács a tagállamok által kijelölt miniszterekből áll. Megállapítja a bank hitelpolitikájára vonatkozó általános irányelveket, és felügyeli ezeknek a végrehajtását. Hatáskörébe tartozik továbbá többek között

- a jegyzett tőke felemelése;
- a finanszírozási műveletekre vonatkozó elvek meghatározása;
- az éves beszámoló elfogadása (alapokmány 7. cikk).

Az igazgatótanács határoz a finanszírozási ügyletekről (jellemzően kölcsönök és garanciák formájában), kölcsönök felvételéről, továbbá megállapítja a kölcsönök kamatait, a jutalékot, valamint a további díjakat. Az igazgatótanács gondoskodik a bank megfelelő igazgatásáról; biztosítja a bank ügyvezetésének az alapszerződések és az

alapokmány rendelkezéseivel, valamint a kormányzótanács által megállapított általános irányelvekkel való összhangját.

A pénzügyi év végén az igazgatótanács jelentést nyújt be a kormányzótanácsnak, és annak jóváhagyását követően közzéteszi azt.

Az igazgatótanács 29 igazgatóból és 19 helyettesből áll. Az igazgatókat a kormányzótanács öt évre nevezi ki, minden egyes tagállam, valamint a Bizottság egy-egy jelölése alapján. A helyetteseket szintén a kormányzótanács nevezi ki öt évre, egyes tagállamok azonban két helyettest is jelölhetnek, míg mások közösen jelölnek egy vagy több helyettest (alapokmány 9. cikk).

Az igazgatási bizottság a kormányzótanács által az igazgatótanács javaslata alapján hatéves időtartamra kinevezett elnökből és nyolc alelnökből áll. Az igazgatási bizottság az elnök felügyelete alatt és az igazgatótanács ellenőrzése mellett felel a bank folyó ügyeinek intézéséért. Előkészíti az igazgatótanács határozatait, ideértve a kölcsönök felvételére és különösen a kölcsönök és garanciák formájában megvalósuló finanszírozásra vonatkozó határozatokat, továbbá gondoskodik ezeknek a határozatoknak a végrehajtásáról (alapokmány 11. cikk).

A felügyelőbizottság, amelynek hat tagját szakértelmük alapján a kormányzótanács nevezi ki, ellenőrzi, hogy a bank tevékenysége megfelel-e a prudenciális banki működés feltételeinek, továbbá felel a bank elszámolásainak ellenőrzéséért. Évente ellenőrzi a bank műveleteinek és könyveinek szabályszerűségét. E célból a bizottság ellenőrzi, hogy a bank műveletei megfelelnek-e az alapokmányban, illetve az eljárási szabályzatban előírt alaki és eljárási követelményeknek.

A felügyelőbizottság igazolja, hogy a mérleg és az igazgatótanács által elkészített éves eredménykimutatásban található pénzügyi adatok az eszközök és források, a műveletek eredményei, valamint a vizsgált pénzügyi évben bonyolított pénzforgalom tekintetében hitelesen tükrözik a bank helyzetét (alapokmány 11. cikk).

A bank valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó, illetve ingatlan vagyont szereshet és idegeníthet el, továbbá bíróság előtt eljárhat (alapokmány 26. cikk).

Az Európai Beruházási Bank működése

Az Európai Beruházási Bank finanszírozási feladatainak keretei között – különösen kölcsönök és garanciák formájában – finanszírozást nyújt a tagállamoknak, valamint magán- vagy közvállalkozásoknak a tagállamok területén megvalósítandó beruházásaikhoz. A finanszírozás feltétele, hogy más forrásból megfelelő feltételekkel nem állnak rendelkezésre pénzeszközök. A bank által nyújtott finanszírozás rendelkezésre áll:

- a tagállamoknak,
- vállalkozásoknak, köz- vagy magánintézményeknek közvetlenül (jellemzően 50 millió euró feletti hitelösszeg esetében),
- vállalkozásoknak, köz- vagy magánintézményeknek (jellemzően 50 millió euró alatti hitelösszeg esetén) közvetett módon, pénzügyi közvetítőkön keresztül (alapokmány 12. és 19. cikk).

A bank által nyújtott finanszírozás mindig kiegészítő jellegű, általában nem haladhatja meg a finanszírozott projekt költségének felét. Kivételesen, például infrastrukturális beruházások esetében vagy természeti katasztrófák következményeinek helyreállítása céljából nyújtott hitelek finanszírozási aránya ennél magasabb szintet is elérhet!

A bank azonban a kormányzótanács minősített többséggel hozott határozata alapján az egészben vagy részben a tagállamok területén kívül megvalósítandó beruházásokat is finanszírozhat. Ezekhez a legtöbb esetben az EU költségvetése által biztosított garancia is társul a Tanács, a Parlament és a Bizottság jóváhagyásával – ez az úgynevezett külső hitelezési megbízás (*External Lending Mandate*).

Vállalkozásnak vagy – a tagállamok kivételével – valamely testületnek nyújtott kölcsön esetében a bank a kölcsön nyújtását vagy attól a tagállamtól kapott garanciától teszi függővé, amelynek a területén a beruházást megvalósítják, vagy egyéb megfelelő garanciától, vagy az adós pénzügyi helyzetének szilárdságától. A bank garanciát vállalhat a köz- vagy magánvállalkozások, illetve egyéb testületek által az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 309. cikkében említett projektek megvalósítása céljából felvett kölcsönökért.

A bank által nyújtott kölcsönök és garanciák kinnlevőségként fennálló mindenkori összege nem haladhatja meg a jegyzett tőkéje, a tartalékok, a máshová nem sorolt céltartalék és a mérleg szerinti eredmény összegének 250 százalékát (alapokmány 16. cikk).

A bank a feladatai ellátásához szükséges pénzeszközöket a tőkepiacokról kölcsönzi. A bank alapvető feladata és célja, hogy AAA kategóriás adósként a tőkepiacról relative olcsón felvett forrásait – nem profitorientált jellegéből adódóan, de működési költségeit fedezve – szintén olcsón helyezze ki finanszírozási feladatainak ellátása során.

A bank által nyújtandó kölcsönök kamatát, valamint a jutalékot és egyéb díjakat ezért a tőkepiacon érvényes feltételekhez kell igazítani, és úgy kell kiszámítani, hogy az ebből származó bevételből a bank teljesítse kötelezettségeit, fedezhesse költségeit és kockázatait, és megfelelő tartalékalapot képezhessen. A bank nem nyújthat kamatkedvezményt. Ha a finanszírozandó beruházás természeténél fogva szükségesnek tűnik a kamat csökkentése, az érintett tagállam vagy egy harmadik szerv a vonatkozó uniós jogszabállyal összeegyeztethető mértékben kamattámogatást nyújthat (alapokmány 17. cikk).

Az Európai Beruházási Bank általános pénzügyi finanszírozási feltételei

Tekintettel arra, hogy az Európai Beruházási Bank nem általános finanszírozást nyújtó kereskedelmi bank, hanem egy speciális feladatkört ellátó pénzügyi intézmény, működésének célja alapvetően meghatározza az általa nyújtott finanszírozás feltételeit. Ezen speciális feltételek a következők.

– Mind az EU területén, mind pedig azon kívül lehetséges projektek finanszírozása. Fontos azonban, hogy a projektek feleljenek meg az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 309. cikkében meghatározott – korábban már említett – feltételeknek. Az EU-n kívül a finanszírozás leginkább valamilyen mandátum alapján

történik, amely nem egyszerűen felhatalmazást jelent a bank számára egyes országokban finanszírozási műveletek elvégzésére, hanem az EU költségvetésének pénzügyi garanciája is kapcsolódik hozzájuk. Ilyen például az általános külső hitelezési megbízatás és az ahhoz kapcsolódó uniós garancia,¹ valamint egyéb műveletek, többek között az Euro–mediterrán Beruházási és Partnerségi Program (*Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership, FEMIP*) vagy a Keleti Partnerség (*Eastern Partners Facility*) országainak (Ukrajna, Moldova, Örményország, Azerbajdzsán, Grúzia) keretében.

– Bizonyos célok kizártak az Európai Beruházási Bank által nyújtott pénzügyi finanszírozásból: fegyverek, katonai és rendőrségi felszerelések, az alapvető emberi jogokat sértő vagy veszélyeztető projektek, elfogadhatatlan környezeti vagy társadalmi hatásokkal járó projektek, etikailag nem elfogadható projektek (például dohánytermelés, alkoholgyártás), a tagállamok szabályozása által tiltott tevékenységek (ez utóbbihoz a bank minden projekt esetében beszerzi az érintett állam kormányának támogató nyilatkozatát).

– A finanszírozás általános feltétele az ügylet és az ügyfél hitelképessége, pénzügyi életképessége és a kockázatvállalás elfogadható szintje.

– Az Európai Beruházási Bank által nyújtott finanszírozás mindig kiegészítő jellegű, a finanszírozott projektek legalacsonyabb költsége 25 millió euró. Az Európai Beruházási Bank egyedül nem finanszíroz projekteket.

– Az Európai Beruházási Bank részesedése a projektek költségeinek finanszírozásából általában nem haladhatja meg az 50 százalékot, bizonyos esetekben azonban a finanszírozási arány magasabb is lehet (például transzeurópai vasúti, vízi szállítási projektek, természeti katasztrófák felszámolását célzó projektek).

– Végül fontos kiemelni azt is, hogy amelyik projekt az EU költségvetéséből támogatásban részesül, a teljes uniós (EU + EIB) finanszírozási arány nem haladhatja meg a költségek 70 százalékát, a Kohéziós Alap támogatásában részesülő tagállamokban azonban ez az arány 90 százalék is lehet.

Az Európai Beruházási Bank által nyújtott hitelek jellemzően hosszú lejáratú, beruházásokat finanszírozó eszközök. Az Európai Beruházási Bank által nyújtott finanszírozás fajtái a következők.

– Közvetlen hitelek 25 millió euró összeget meghaladó projektekhez. Hitelt mind a magán-, mind pedig a közszektor szereplői felvehetnek – ez utóbbiak akár állami, akár helyi önkormányzati projektgazdák lehetnek.

– A helyi pénzügyi intézmények közvetítette hitelek speciális formájában az Európai Beruházási Bank helyi pénzügyi intézményeket finanszíroz, amelyek saját kockázatukra tovább hitelezik a bank által biztosított forrásokat kis- és középvállalatok vagy akár nagyobb vállalkozások, helyi önkormányzatok, illetve a közszektor egyéb szereplői számára. E konstrukcióban az Európai Beruházási Bank csak a közvetítő-

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1080/2011/EU határozata (2011. október 25.) az Európai Unió külső projektekhez adott hitelek és hitelgaranciák veszteségeinek fedezésére az Európai Beruházási Banknak nyújtott uniós garanciáról.

vel áll szerződéses kapcsolatban, és nem a végső kedvezményezettekkel. A közvetítők kötelezettsége azonban, hogy az EIB-finanszírozás által biztosított pénzügyi előnyt továbbadják a végső kedvezményezettek számára, amelynek pontos összegéről is tájékoztatni kötelesek őket.

– Garanciák, amelyek célja, hogy – közvetlen finanszírozás nélkül – vonzóvá tegyék az ekként biztosított projekteket más befektetők számára. Az Európai Beruházási Bank különböző típusú garanciákat nyújt a köz- és a magánszektor projektjeihez.

A hagyományos finanszírozási eszközök és csatornák mellett az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap (EIF) további speciális eszközökkel segíti a finanszírozható projektek megvalósítását.

Az idén 20 éves Európai Beruházási Alap – amelynek többségi tulajdonosa az Európai Beruházási Bank (62,1 százalék), kisebbségi tulajdonosai pedig az Európai Bizottság (30 százalék) és 25 további pénzügyi intézmény az Európai Unió tagállamaiból és Törökországból (7,9 százalék) – alapvető tevékenysége eredetileg kettős célt követett: a transeurópai hálózatok fejlesztésének, valamint a kis- és középvállalkozások tevékenységének finanszírozását. Mára az előbbit teljes egészében átadta az Európai Beruházási Banknak, a kis- és középvállalkozások finanszírozásában azonban igen jelentős növekedést ért el az elmúlt évek során. Jelenleg három fő finanszírozási eszközzel tud hozzájárulni a kis- és középvállalati szektor fejlesztéséhez:

- a kis- és középvállalkozásokat finanszírozó kockázati és növekedési alapokba való befektetéssel,
- a kis- és középvállalkozások közvetett hitelfinanszírozásával pénzügyi közvetítőkön (bankokon, garanciaalapokon, lízingcégeken) keresztül,
- mikrofinanszírozás hitel- és tőkeágon, garanciák nyújtásával és technikai segítségnyújtással.

A kis- és középvállalkozásokat különféle visszatérítendő pénzügyi eszközökkel finanszírozó JEREMIE programban (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises*) az Európai Beruházási Alap látja el az alapkezelői feladatokat.

A bank több területen technikai segítségnyújtással segíti az életképes projektek megvalósítását.

Ezen belül a JASPERS program (*Joint Assistance to Support Projects in European Regions*) keretében, a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból támogatott környezetvédelmi és közlekedési infrastrukturális projektekhez (eddig 60 milliárd euró értékben megvalósított mintegy 550 projekthez) biztosít tanácsadó és technikai segítségnyújtási szolgáltatásokat.

A városfejlesztést és rehabilitációt segítő JESSICA program (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) keretében – amely tőkeági finanszírozást, hitelleket, illetve garanciákat biztosít a strukturális alapokból – az Európai Beruházási Bank szintén tanácsadó és technikai segítségnyújtó feladatokat lát el.

A fenntartható energiafelhasználást és az energiahatékonyság javítását célzó projektek előkészítését és megvalósítását elősegítő ELENA programot (*European Local*

Energy Assistance) szintén az Európai Beruházási Bank működteti (és az EU költségvetése finanszírozza). A program keretében a technikai segítségnyújtás költségeinek 90 százaléka fedezhető.

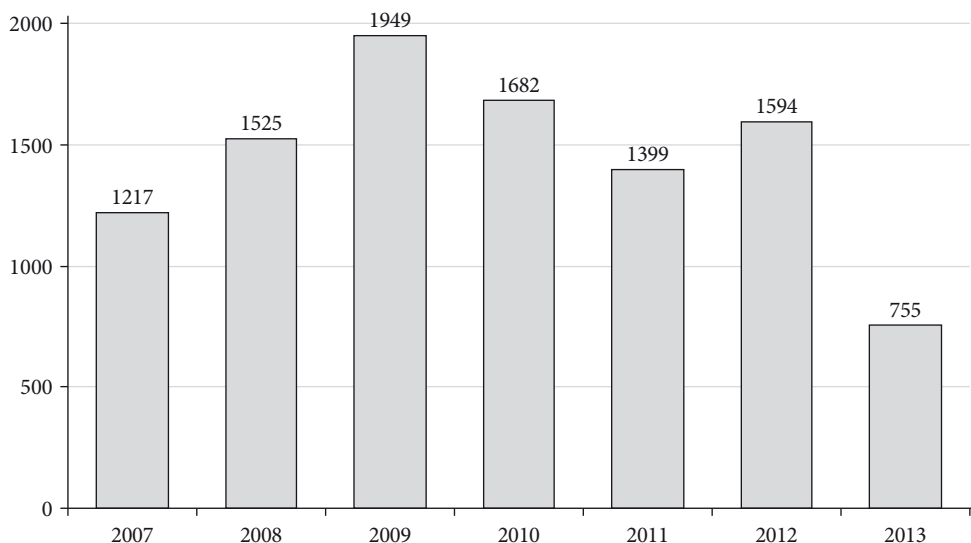
Az Európai Beruházási Bank és Magyarország

Az Európai Beruházási Bank és Magyarország kapcsolatait értelemszerűen meghatározta Európa geopolitikai helyzete, ezért a rendszerváltozás előtt érdemi kapcsolatról nem beszélhetünk. A rendszerváltozás azonban e téren is jelentős változást hozott, és 1990-től az Európai Beruházási Bank a magyarországi beruházások kiemelkedő fontosságú finanszírozó partnerévé vált. Noha az 1990-es évek első felében e finanszírozási kapcsolatok még nem voltak túl jelentősek, annál fontosabbá váltak 1997 után, az EU-csatlakozás pedig igazi fellendülést hozott e téren.

Az Európai Beruházási Bank kiemelkedően fontos finanszírozó partnerré vált a közúti és vasúti (például M3, M6, M43 autópályák egyes szakaszai, a Budapest–Székesfehérvár, Budapest–Esztergom és Sopron–Szentgotthárd vasútvonalak felújítása, a MÁV mozdonybeszerzése), a városi tömegközlekedési (budapesti M2 metró járműbeszerzése, M4 metróvonal építése, 1-es és 3-as villamosvonal rekonstrukciója), valamint az egyéb infrastrukturális fejlesztési projektek (víz-, szennyvíz-, távközlési hálózatok rehabilitációja, illetve kiépítése, magyar–szlovák és magyar–horvát gázhálózatok összekötése) terén. Ezek mellett a bank rendszeres finanszírozója a hazai diákhitelrendszernek, társfinanszírozást nyújt az EU költségvetése által is finanszírozott projektekhez, és bár összegében nem kiemel-

2. ábra

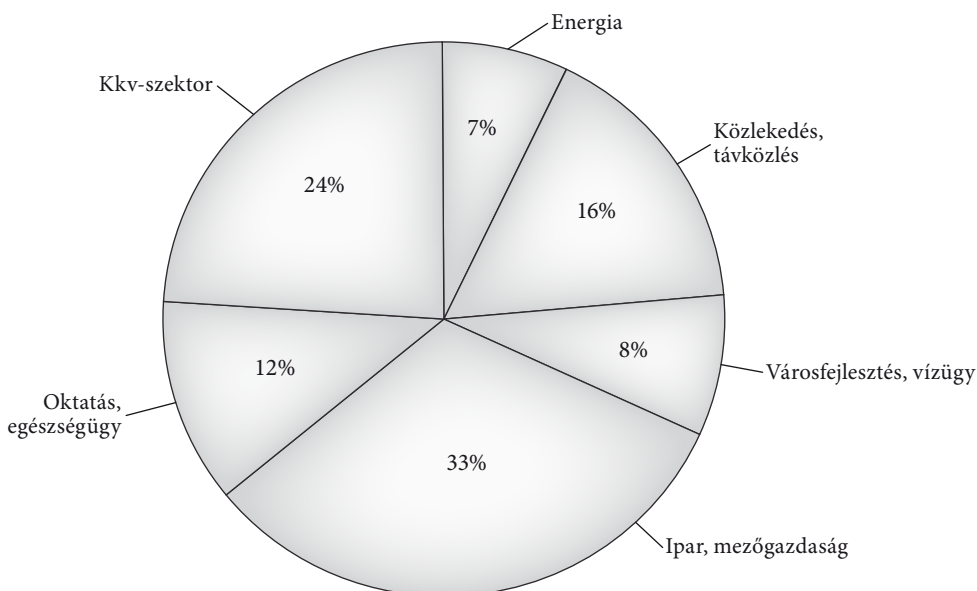
Az EIB-finanszírozás összege Magyarországon (millió euró)

Forrás: Európai Beruházási Bank.

3. ábra

Az EIB-hitelezés szektorok közötti megoszlása Magyarországon, 2009–2013

Forrás: Európai Beruházási Bank.

kedő, mégis fontos segítséget nyújtott nagyobb természeti katasztrófák (árvizek) következményeinek felszámolásához is.

2007 és 2013 között az Európai Beruházási Banktól 10,1 milliárd euró finanszírozási forrás érkezett Magyarországra (ideértve az állami projekteket és a vállalkozások közvetlen finanszírozását is). A 2. ábra az Európai Beruházási Bank által magyarországi projektekhez nyújtott finanszírozási összegeket mutatja be.

Az Európai Beruházási Bank által biztosított finanszírozás összege nagyságrendileg egytizede a 2007 és 2013 közötti időszakban az EU költségvetéséből rendelkezésünkre álló közvetlen regionális és vidékfejlesztési támogatásoknak. A Magyarországra 2009 és 2013 között allokkált finanszírozási forrásoknak a gazdaság különböző szektorai közötti megoszlását a 3. ábra mutatja.

A finanszírozási eszközök mellett az Európai Beruházási Bank technikai segítségnyújtási szolgáltatásai is különösen fontosak Magyarország számára. E feladatok gyors és hatékony ellátása 2013 végén például mintegy 170 milliárd forintnyi „beragadt” és majdnem elvesztett regionális támogatás lehívását tette lehetővé.

A jövőt illetően Magyarországon is kiemelt cél a kis- és középvállalkozások finanszírozása, a munkahelyek megőrzése, a fiatalok munkanélküliségének kezelése, a kiemelt infrastrukturális projektek finanszírozása – különös tekintettel arra, hogy a 2014 és 2020 közötti pénzügyi terv időszakában a korábbinál e célra kevesebb vissza nem térítendő támogatási forrás áll rendelkezésre. Ezek mellett Magyarország fontos forrásokhoz juthat hozzá a települések rehabilitációját, a közművek fejlesztését és az energiahatékonyság javítását célzó projektek megvalósítására.

Az Európai Beruházási Bank és az EU Duna Régió Stratégiája

Az EU Duna Régió Stratégiája (Duna-stratégia) a Duna vízgyűjtő területéhez tartozó régiók és országok makroregionális fejlesztési stratégiája és akcióterve. A Duna-stratégia az EU második makroregionális stratégiája, amelynek megvalósításában kilenc EU-tagállam és öt EU-n kívüli ország vesz részt: Ausztria, Bulgária, Csehország, Horvátország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovákia, Szlovénia, valamint Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Moldova, Szerbia és Ukrajna. Az EU Duna-stratégiája – a nagyobb uniós politikai kezdeményezéseket, különösen az Európa 2020 stratégiát megerősítve – hozzájárulhat az uniós célkitűzések megvalósításához.

A Duna-stratégia célkitűzései között megtaláljuk a régió belüli mobilitás biztosítása érdekében a közlekedési kapcsolatok, a tudásalapú társadalom megteremtése érdekében az oktatás és a kultúra, a megújuló energiaforrások fejlesztését, valamint a környezeti értékek védelmét.

A 2014 és 2020 közötti programozási időszakban a makroregionális stratégiák különleges figyelmet kapnak a különböző tagállamok partnerségi megállapodásaiban és operatív programjaiban. Az Európai Beruházási Bank támogatja a Duna-stratégia megvalósítását, már a stratégia meghirdetését megelőző években (2007 és 2011 között) is 50 milliárd euró értékben finanszírozta az érintett országok projektjeit. Az Európai Beruházási Bank mellett a kis- és középvállalkozások finanszírozásában az Európai Beruházási Alap is rendkívül aktív a régióban.

E munkát segíti elő a 2011-ben az Európai Beruházási Bank és Magyarország által közösen életre hívott Budapesti Duna-kontaktpont – amelyben kifejeződik Magyarország elkötelezettsége is a régió átfogó fejlesztése mellett –, és amely helyszíni segítséget nyújt a Duna-stratégia végrehajtásához, mind a már megkezdett projekteken (határátkelési pontok számának növelése, határokon átnyúló árvízvédelmi projektek), mind pedig újabb közös projektek azonosításában.

*

E rövid gondolatsorból is látható, hogy az Európai Beruházási Bank mint a világ legnagyobb multilaterális pénzügyi intézménye milyen szerteágazó finanszírozási és technikai segítségnyújtási feladatokat lát el Európában és pedig a világ további 160 országában. Ez a finanszírozási lehetőség Magyarország számára is nyitva áll, s csak az országon múlik, hogy az eddigieknél jóval nagyobb összeget vegyen igénybe.